

dygtiggørelse, taler for, at det offentlige — navnlig i en årrække, hvor man udbygger og til dels opbygger et helt nyt uddannelsessystem — i særlig grad medvirker ved uddannelsens finansiering.

Med hensyn til *etableringen af uddannelsesinstitutioner* har man været opmærksom på, om denne vil kunne ske med støtte efter reglerne i kapitel V i lov nr. 356 af 27. december 1958 om boligbyggeri. Disse bestemmelser anvendelsesmuligheder på dette område må imidlertid — som det er fremhævet af kommissionen i dens betænkning kapitel X — skønnes begrænsede, og det foreslås derfor, at der opbygges et selvstændigt system til anvendelse ved fremskaffelsen af netop de undervisningslokaliteter, som loven tager sigte på.

I *stk. 1* er det foreslået, at der i en 5-årig periode stilles et samlet beløb på 15 mill. kr. til rådighed til udlån til *kommuner og selvejende institutioner*, der til de heromhandlede formål foretager ejendoms-erhvervelse, nybygning eller bygningsforandringer. Behovet for investering kan ikke påregnes at ville fordele sig jævnt over den anførte 5-års periode, idet det må anses for realistisk at regne med, at der vil gå nogle år, inden opbygningen af uddannelsesapparatet kommer rigtigt igang.

Efter *stk. 2* kan udlån inden for den angivne ramme tillige finde sted til montering af lokaliteterne, herunder med inventar, større undervisningsmateriel og lign. Når der tages hensyn til, at der ved ydelse af statslån til bygningsforanstaltninger normalt vil være at optage størst mulige foranstående lån, jfr. lovforslagets § 11, *stk. 2*, og til, at statsstøtten til montering efter forslaget § 10, *stk. 2*, hvor forholdene taler derfor, kan ydes som tilskud i stedet for som lån (herved er bl. a. tænkt på anskaffelse af større maskiner og lign.), vil det foran omtalte rådighedsbeløb skønsmæssigt svare til en samlet investering i bygningsforanstaltninger og montering på i alt ca. 18-20 mill. kr.

Rådighedsbeløbets størrelsesorden er baseret på følgende skøn:

På de eksisterende uddannelsesinstitutioner for ikke-faglærte, Arbejdsteknisk Skole og statens arbejdsmandskursus, uddannes for tiden omkring 5 000 elever årligt fordelt med ca. halvdelen på hver, hvortil kommer et antal elever på andre institutioner, f. eks. de teknologiske institutter og tekniske skoler. Det må antages, at antallet af elever efter en vis igangsættelsesperiode vil kunne fordobles, og at der til et samlet relevanttal på ca. 10 000 årligt vil være brug for plads til ca. 3 000 på kostskole og ca. 7 000 på lokale dagskoler og aftenskoler.

Bestemmelserne i lovforslagets § 10 — og der-

med det foreslåede rådighedsbeløb — vedrører som anført alene statens støtte til kommuner og selvejende institutioner og ikke rent statslig investering til tilsvarende formål. Kommissionen har i sin betænkning fremhævet, at det har været en afgørende forudsætning for kommissionens forslag, at statens egen indsats — statens arbejdsmandskursus — uafhængigt af de foreslåede nye bestemmelser og bevillingsrammer udbygges i betydeligt omfang, navnlig således, at staten må forudsættes at tilvejebringe dækning af behovet for kostskolepladser, i givet fald også til brug for forsvarrets civilundervisning, jfr. herved kommissionsbetænkningens kapitel X. Der er under hensyn hertil forudsat et begrænset lånebehov for så vidt angår *uddannelsesinstitutioner i kostskoleform*, nemlig tilvejebringelse af 120 pladser for en anslået samlet investering på 3 mill. kr. og et dertil svarende låne- og tilskudsbehov på ca. 2,2 mill. kr. Grundlaget for skønnet er imidlertid så usikkert, at man ikke finder det forsvarligt på dette område at regne med et mindre *låne- og tilskudsbehov* end ca. 3,5 mill. kr., svarende til en samlet investering på omkring 4,5 mill. kr.

Til de lokale *dag- og aftenskoler* anslår man, at der i hvert fald vil være behov for tilvejebringelse af op mod 1 000 elevpladser, svarende til en samlet investering på omkring 7 mill. kr. og et låne- og tilskudsbehov på godt 5 mill. kr. Da grundlaget for skønnet også her er meget usikkert, finder man det realistisk til *dag- og aftenskoler* at regne med et *låne- og tilskudsbehov* på omkring 7,5 mill. kr., svarende til en samlet investering på godt 10 mill. kr.

Man må forudsætte, at den altovervejende del af dagskolerne vil blive tilvejebragt af kommuner og selvejende institutioner, og at det i en ikke ringe udstrækning vil vise sig muligt at undgå nybyggeri ved at ombygge og forbedre eksisterende bygninger, f. eks. nedlagte tekniske skoler.

Aftenskoleundervisning vil næppe nødvendiggøre store investeringer i bygninger eller lokaliteter, idet den som hidtil vil kunne foregå i lokaler, der tillige benyttes til dagundervisning af forskellig art, men det kan dog ikke udelukkes, at der i et vist omfang vil være behov for støtte til istandsættelse og ombygning eller til nybyggeri.

Herudover vil der til dag- og aftenskolerne kunne forventes at opstå et betydeligt behov for statsstøtte til *monteringsudgifter*. Låne- og tilskudsbehovet inden for dette område er skønsmæssigt anslået til 3-5 mill. kr. for hele 5-års perioden. Det samlede anslåede låne- og tilskudsbehov på ca. 15 mill. kr. for en 5-års periode kan herefter sammenfattes således: